

קבצנים – מתוך: יונים מעל החומה

מאת בן-ציון יהושע

(קטע)

ככל שצרבה השמש והכתה בנו ללא רחם, כך היו פנינו לזהירות ועצבות של אמת נשקפה מעינינו. כבר לא עניינו אותנו הכיפות המזהבות שעל הר הבית, מגדלי הכנסיות, הכיפות והמינרטים של העיר העתיקה. היינו מיוזעים וגרוננו ניחר. בסתר לבנו התחננו לפני הצדיקים הקבורים כאן בהמוניהם שנזכה לפרוסת לחם ולצפחת מים. ברגע של חולשה וחוסר שליטה פרצנו שלומי ואני בבכי עמוק, שמיד עורר את תשומת לב הסביבה. יהודים טובים ריחמו עלינו, אמרו "אל תבכו ילדים!" והשליכו מטבעות לקופת הצדקה, וזו הלכה והתמלאה במהירות וכבר לא נותר בה כמעט מקום. בטננו קרקרה. שמענו רעמים מתגלגלים בבטן המצומקת שלנו.

"אתה שומע את מה שאני שומע?" שאל-קבע חברי שלומי.

"בוא נחזור הביתה!" אמרתי לו בקול בוכים.

"אתה השתגעית, אתה?!" נזף בי שלומי. "אתה יודע שאתה לא יוצלח, אתה?!"

"למה אתה אומר את זה? עם הפרצוף העצוב שלי עשינו היום קופה."

"אתה תלך אחריי ולא תצטער," אמר הקדוש לעתיד לבוא.

הלכתי אחריו כסומא בארובה. רגליי בקושי נשאו אותי במורד הר הזיתים. הגענו לשער שכם שכרגיל מלא המולה: סבלים חורנים, גמלים זבי ריר, נעירות חמורים, סוסים ופרדות מוכנים להובלה. רוכלים מכל סוג ומין הכריזו בקולי קולות על מרכולתם. מוכרי הסוס והתמר-הינדי קשקשו בצלחות נחושת. ריחות חריפים עמדו באוויר.

אני מביט ולא מאמין. באמנות של פורץ קופות מדופלם שלף שלומי כמה מטבעות מן הקופה ואמר: "בוא אחריי ואתה מבטיח לא לספר לאף אחד. אלוהים ייסלח לילדים רעבים וצמאים."

סודני ענק לבוש גלימה לבנה, פניו שחומות ומבריקות, שנראה בעיניי ככוהן גדול בקודש הקודשים, עמד מול מתקן למכירת בוטנים חמים. ריח מופלא של קטורת עלה מן המתקן המעלה עשן. הסודני השמיע קולות במבטא מוזר ולא מוכר:

"בוטנים, כוח ללילה." לא הבנתי מה הקשר בין לילה לבוטנים חמים מדוכן של סודני כהן גדול. הוא מילא לנו בוטנים בשקית עשויה מעיתון מודפס.

"נקנה עכשיו כעכים עם סומסום," הכריז שלומי החכם באדם ופנה לדוכן העמוס כעכים. המוכר קרא בקולי קולות 'פֶּעֶפֶ סוחון', כעכים חמים. ריח נפלא של סומסום קלוי עמד באוויר.

"עכשיו נקנח בשתיית תמר-הינדי," אמר שלומי. פנינו לקראת צלצולי צלחות הנחושת של מוכר התמר-הינדי, המשקה הקר והחמצמץ המונח על כרסו של המוכר בכד חרס גדול ורבע בלוק קרח חובק את הכד מכל עבר. הרוכל צלצל בצלחות הנחושת במיומנות רבה ומזג לנו מן המשקה החמוץ מתוק עד שענינו בהקו באושר אין-סופי עם כל לגימה שהידרדרה למעמקינו.

בכל ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו לא היו ילדים שמחים ומאושרים כמונו, שְׂבָעִים ורוויים. את העודף שנשאר לנו ממעות הגנבה שלשל שלומי חזרה לקופה. "אנחנו מחזירים עודף כדי לא להיות גנבים," ביטא שלומי בחן את תורת המוסר שלו. מדבריו של הצדיק לעתיד לבוא הבנתי שלגנוב כדי צורכנו מותר.